

Klenovské

noviny

M e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

VI. ročník

Číslo 7/2009

klenovskenoviny@klenovec.sk

Zdarma

Skončil sa 31. ročník Klenovskej rontouky

Už tradične posledný júnový víkend otvára Klenovec svoje brány všetkým, ktorí si ctia a udržiavajú tradície. Bolo tomu tak aj tento rok, keď sa v dňoch 26. - 28. júna uskutočnil už 31. ročník Gemersko - malohontských folklórnych slávností - Klenovskej rontouky, nad kto-

rým prevzali záštitu predseda Vlády SR Róbert Fico, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš a veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Henry Cuny. Počas troch dní klenovské námestie zaplnili priaznivci ľudového spevu, tanca, hud-

by, ale aj tradičných remesiel i kulinárskych špecialít. Je potešiteľné, že záujem o toto podujatie zo strany účinkujúcich, ale aj divákov z roka na rok stúpa.

Predzvestou bohatého a zaujímavého programu bola medzinárodná hudobná dielňa - Muzičky 2009, kto-

Z obsahu:

- najkrajšia smrť je v tanci
- kultúrny a literárny obzor (2)
- žustri v Klenovci
- pravidelné rubriky
- aktuálny
- Memoriál Pavla Slätinského

Henry Cuny, Pavel Struhár a Milan Murgaš na slávnostnom otvorení Klenovskej rontouky 2009

rá prebiehala už od pondelka a ktorú viedol umelecký vedúci Orchestra ľudových nástrojov Slovenského rozhlasu v Bratislave Miroslav Dudík. Koncert účastníkov tejto hudobnej dielne sa uskutočnil v piatok podvečer. Okrem tohto vystúpenia sa v programe Folklór bez hraníc, ktorý moderoval Marek Tapák, predstavili folklórne súbory Hamerník z Poľska, Új Gömör z Rimavskej Soboty a v sobotu aj folklórny súbor z tureckého Izmiru. Piatkový večer patril aj jubilujúcemu detskému folklórnemu súboru Mladost z Klenovca, ktorého štyridsaťročnú činnosť jeho súčasní aj predchádzajúci členovia všetkým prítomným priblížili v komornom programe Takí sme boli a takí sme.

(pokračovanie na strane 2)

60. výročie ordinácie kňazov

Spomienková slávnosť pri príležitosti 60. výročia ordinácie kňazov v evanjelickom a. v. chráme Božom v Klenovci 26. júla 2009.

Rázovitý cirkevný zbor v Klenovci bol 23. a 24. júla v roku 1949 cieľom putovania mnohých slovenských evanjelikov. Konala sa tu ordinácia - slávnostná vysviacka - dvanástich kňazov, absolventov bohosloveckej fakulty. Z tej

to príležitosti sa Klenovec odíal do slávnostného rúcha a radosť prelievala sa zo srdca do srdca. V tom čase bol klenovským farárom Pavel Slosiarik.

Túto radostnú udalosť si po šesťdesiatich rokoch pripomenul aj náš cirkevný zbor v nedeľu 26. júla 2009 a to slávnostnými službami Božími za účasti vzácných hostí, žijúcich kňazov, ktorí pred 60. rok-

mi zložili sľub evanjelickej cirkvi. Žiaľ - tok času neúprosne beží a z dvanástich ordinovaných sú žijúci už len piati. Do klenovského chrámu si svoju ordináciu prišli pripomenúť: emeritný biskup Ján Antal, bratia farári Milan Hargaš, Mojmír Zúrik so svojimi rodinami, ako aj rodina brata farára Daniela Faklu a rodina po nebohom bratovi farárovi Pavlovi Moncofovi. Je

potešujúce, že z dvanástich boli dvaja Klenovčania a to Ján Antal, ktorý bol potom aj biskupom Západného Dištriktu a Paľko Moncof, ktorý slúžil ako ev. farár v Hnúšti.

Slávnostné Služby Božie sa začali o desiatej hodine v evanjelickom chráme. Hostí oslovil a privítal náš brat farár Mgr. Dušan German - senior.

(pokračovanie na strane 2)

Udialo sa ...

Skončil sa 31. ročník Klenovskej rontouky

***25. júna** na Obecnom úrade v Klenovci prijal starosta obce Pavel Struhár delegáciu z partnerského francúzskeho mesta Villeneuve-sur-Yonne, ktorú viedol jeho starosta Cyril Bouleaux.

***29. júna** vo výberovom konaní na obsadenie funkcie riaditeľky MŠ Karola Pajera uspela doterajšia riaditeľka Oľga Kaľavská.

***30. júna** sa konalo výberové konanie na funkciu riaditeľa ZŠ Vladimíra Mináča. Úspešnejší z dvoch kandidátov bol Ján Roman.

***4. júla** sa konali Dni obce Čerenčany, na ktorých sa zúčastnil starosta našej obce Pavel Struhár.

***6. júla** sa v Klenovci uskutočnilo pracovné stretnutie s agentúrou STAR EU, a. s. k príprave projektu Revitalizácia verejných priestranstiev v obci Klenovec.

***11. júla** sa starosta obce Pavel Struhár zúčastnil stretnutia rodákov obce Rimavské Brezovo.

***14. júla** sa na pozvanie veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku Henryho Cunyho zúčastnili v Bratislave starosta obce Pavel Struhár a zástupkyňa starostu Blažena Hrušková oslav francúzskeho štátneho sviatku Dňa dobytia Bastily.

***16. júla** v Banskej Bystrici starosta obce Pavel Struhár podal projekt Revitalizácia verejných priestranstiev v obci Klenovec.

***18. júla** sa starosta obce Pavel Struhár zúčastnil v Rimavskej Sobote na podujatí Vatra zvrchovanosti.

***21. júla** seminára o vytvorení voľnočasových produktov a turistickej informačnej kancelárie v Hnúšti sa za našu obec zúčastnila zástupkyňa starostu Blažena Hrušková, za OZ RODON Milada Kochanová a za Gemerský sociálny podnik Martin Struhár.

***25. júla** sa zúčastnil v Drienčanoch 6. ročníka kultúrno-spoločenského podujatia Dedina oživa starosta obce Pavel Struhár.

***31. júla** sa na Obecnom úrade v Klenovci uskutočnilo pracovné stretnutie so Zuzanou Klasovou o príprave stratégie komplexného riešenia rómskej problematiky. Za obec sa na rokovani zúčastnili starosta obce Pavel Struhár, zástupkyňa starostu Blažena Hrušková a pracovník obecného úradu Mário Trnavský.

Blažena Hrušková

(dokončenie zo strany 1)
Prvý večer vyvrcholil hudobným vystúpením súboru Bohemiens v programe Cinka Panna 21. storočia a programom Tanec medzi črepinami tanečnej skupiny Partia v rézii Mareka Ťapáka a Ervína Vargu.

V sobotu sa okrem tradičných podujatí, ako sú Klenovská heligonka – prehliadka heligonkárov, Škola spevu, Škola tanca pre všetkých, Drótova nôta – súťaž ľudových hudieb, uskutočnili aj druhý ročník súťaže Jánošíkových zručností O starostov dukát, ktorý moderoval Dušan Cinkota a prvý ročník súťaže O najharovec. Vo večernom programe vystúpili folklórne súbory Magura z Kežmaruku a Ekonóm z Bratislavy. Regionálny program Na klenovskom bále, kde sa mali predstaviť folklórne súbory Sinec z Hnúšte, Rimavan z Rimavskej Soboty a Vepor z Klenovca, sa kvôli smutnej udalosti, ktorá sa stala v sobotu popoludní, neuskutočnil. Nočný amfiteáter roztancovali a rozospievali speváci, tanečníci a hudobníci z Podpoľania Pastierskou náladou, ktorú predčasne ukončil prudký dážď. Nočná obloha tentokrát veľmi nepriala ani tradičnému ohňostroju, ktorý si mohli „vychutnať“ vytrvalí diváci len cez výdatný lejak.

Kým v nedeľu dopoludnia boli folklórnym slávnostiam venované aj Služby Božie v kostole evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, popoludní javisko na klenovskom námestí rozohrali deti

z folklórnych súborov Čičiček z Tisovca, Lieskovček z Rimavskej Soboty, Lykovček z Revúcej, Zrkadielko z Hnúšte, Mladosť a Zornička z Klenovca v pogramme Ako sme sa hrali, koľko sme mali. V galaprograme 31. ročníka Gemersko – malohontských folklórnych slávností vystúpili Klenovskí heligonkári, ktorí uviedli svoje nové CD, a tiež folklórne súbory Hont z Krupiny a Ekonóm z Bratislavy.

Zaujímavými sprievodnými podujatiami počas troch dní sviatku folklóru boli aj vernisáž výstavy Fotografie Milana Slabeja a Lubové košíky Ondreja Bartu, prezentácia života na salaši spojená s predajom výrobkov Ovečka, ovečka, ako aj jarmok remesiel a dvory remesiel a kulinárskych špecialít. Prijemným spštením Klenovského dvora boli aj špeciality maďarskej kuchyne, ktoré uvarili priatelia z družobnej obce Mihálygerge a špeciality francúzskej kuchyne – slimáky, ktoré historicky prvýkrát pripravili hostia z partnerského mesta Villeneuve-sur-Yonne.

Na slávnostnom otvorení Klenovskej rontouky 2009 sa zúčastnili aj vzácny hostia veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Henry Cuny s manželkou, starosta partnerského francúzskeho mesta Villeneuve-sur-Yonne Cyril Bouleaux, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš, generálny riaditeľ Národného osvetového centra v Bratislave Ján Tazberík a prednostka Obvodného

úradu v Rimavskej Sobote Jana Uhrínová. Úvodnú básň predniesla a všetkých prítomných privítala Blažena Hrušková, zástupkyňa starostu a k účastníkom folklórnych slávností sa následne prihovorili starosta obce Pavel Struhár, veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Henry Cuny, predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš, primátor mesta Tisovec Peter Mináč a primátor mesta Hnúšta Michal Bagačka.

Stalo sa už tradíciou, že počas slávnostného otvorenia Gemersko – malohontských folklórnych slávností Klenovskej rontouky je ľudom, ktorým sa darí zachovávať zvyky, tradície, piesne aj pre ďalšie generácie udeľované ocenenie Pocta generálneho riaditeľa Národného osvetového centra. Tento rok Ján Tazberík toto ocenenie odovzdal Milaňovi Katreniakovi za zachovávanie hudobného folklóru v okrese Rimavská Sobota a Jaroslave Lajgútovej za dlhoročné rozvíjanie a prezentáciu detského folklóru v okrese Rimavská Sobota. Detskému súboru Mladosť z Klenovca pri príležitosti 40. výročia vzniku udelil najvyššie ocenenie NOC Medailu Daniela Gabriela Licharda.

Počas úvodného dňa sa konala tiež pietna spomienka na klenovského rodáka Karola Pajera, ktorý v mesiaci jún pred 65 rokmi položil svoj život v boji proti fašizmu, v boji pri oslobodzovaní Francúzska.

Blažena Hrušková

60. výročie ordinácie kňazov

(dokončenie zo strany 1)

Liturgovali sestry Mgr. Silvia Mariňáková a Mgr. Eva Mažárová. Žalm spieval jubilujúci brat farár Milan Hargaš, on poslúžil aj kázňou slova Božieho. Jubilantov pozdravil aj náš evanjelický spevokol piesňou Kto ruku k ceste žitia podá? Boh môj a Pán. Básň predniesla Zuzana Švecová, dcéra Jána Antala. Túto slávnosť ako aj jubilujúcich pozdravil a prihovoril sa starosta obce JUDr. Pavel Struhár. Hudobný pozdrav na organe predniesla dcéra brata Anka Predmerská. Služby Božie sa skončili evanjelic-

Emeritný biskup Ján Antal

kou hymnou. Hostia boli pozvaní na spoločný obed.

Z môjho pohľadu chcem na záver podotknúť, že v dobovej tlači z 24. júla 1949 sa píše: „Služby Božie sa začali v preplnenom evanjelickom klenovskom chráme a ich priebeh bol miestnym rozhlasom prenášaný na priestranstvo pred chrámom, kde boli veľké zástupy veriacich.“ O nedeľu 26. júla 2009 sa to napísať nedá. Pýtam sa, kde sú potomkovia našich predkov, otcov, ktorí vo viere, pravde, láske žili a vytrvali a aj nám tento odkaz zanechali.

Slavomíra Fulerčíková

Po siedmykrát klenovská Skorušina znela detským smiechom pri tradičných remeslách, ľudových piesňach, ľudových tancoch či hrách. OZ RODON Klenovec v spolupráci s Miestnym kultúrnym strediskom, FS Vepor a Gemersko-malohontským osvetovým strediskom v Rimavskej Sobote organizovali zaujímavé aktivity, kde mohli deti bližšie poznávať čaro dávnych tradícií a zároveň ich využívať i pre súčasnosť.

24 detí vo veku 8 - 13 rokov v spolupráci s desiatimi mladými dobrovoľníkmi vo veku od 15 - 18 rokov, tanečníkmi FS Vepor, ako i ďalšími dospelými dobrovoľníkmi (kuchárka, zásobovač, zdravotná sestra a koordinátori tábora) realizovali sedemdňový letný tábor remesiel, hudby, spevu a tanca pod názvom Remeslo má zlaté dno.

Deti sa vďaka lektorom učili vyrábať špeciality: syr z kravského mlieka, parenice, syrové korbáčiky, ktoré im pomohla vyrobiť dobrovoľníčka pani Bútorová. Sladké harovce (boľastníky) pražili pod vedením Márie Kochanovej. Po ochutnávkach svojich špecialít sa priučili vyrobiť a vyzdobit opasok za pomoci Jána Maciaka z Tisovca, vyrezať sochu Permonika s rezbárom Dušanom Šarkanom z Vrbovíc. Pavol Ferdinandy z Revúcej im ukázal, čo krásne ponúka samotná príroda a zo samorastov si mohli vyrobiť pastiersku palicu. So Stanislavou Zvarovou poznávali liečivé bylinky, ktoré si usušené balili do plátenných vrecúšok vyzdobených servítkovou technikou. Touto technikou vyrábali i drevené obrázky a črepníky. Maľovaním na sklo si vyzdobili staré poháriky, z ktorých vznikli krásne lampášiky. Veľkú radosť deťom robili vyrobené košíky z pedigu s Jaroslavom Zvarom i ľubové koše s Michalom Dovalom z

Remeslo má zlaté dno

Klenovca. Lucia Beracková a Branislav Benčo, tanečníci FS Vepor z Klenovca, priučili deti pracovať s drôtom a mohli si tak vyrobiť šperky či iné ozdobné predmety. S Elenkou Mináčovou, tiež členkou nášho súboru, si vyrábali handrové bábiky. Pani Ľubka Žilková z Kokavy nad Rimavicou tpežlivo deti učila tkáť handrové koberčeky, z ktorých vznikali aj krásne vankúšiky a taštičky. Okrem tkania si deti mohli vyskúšať, ako sa musí pripraviť priadza, aké náradia sa používajú pred tým, ako si tkáčky či tkáči môžu sad-

Renátky Zemanovej a Igora Hrašku a ich prezentácia hry na pastierske hudobné nástroje. Zároveň im redaktor Igor vymýšľal rôzne zaujímavé hry a hádanky. To bolo smiechu.

Program tábora bol ozaj veľmi bohatý. Deti mali budiček o siedmej hodine, po ktorom nasledovala rozcvička v prekrásnej prírode a po raňajkách už od deviatej hodiny ako včeličky pracovali v dielňach, s malou prestávkou na desiatu, až do obeda. Mali tiež obedňajšiu prestávku na svoje aktivity – osobné voľno a od štrnastej

Nádejní rezbári s Dušanom Šarkanom

núť za krosná. Naša tanečníčka Annamária Dovalová priučala dievčatá paličkovaniu a jej spolutanečníčka Zuzanka Jakabšicová vyšívaniu s krivou ihlou. Ďalšiu dielňu, výrobu pišťaliek, viedol Tomáš Daloš z Lehoty pri Nitre, ktorý deti zároveň učil aj hru na tento hudobný nástroj.

Veľkým zážitkom pre deti bola návšteva folklórneho internetové rádia Janko Hraško – studnica slovenského folklóru, v zastúpení

hodiny pracovali opäť mladí remeselníci pri rôznych remeselných technikách, ale i v hudobnej dielni s pánom Drahomírom Dalošom z Lehoty pri Nitre, ktorý sa snažil vychovať nádejných gajdošov či fujaristov.

Po oľvornate nasledovala krátka tanečná dielňa a od pol piatej sa im už venovali animátori tábora pri rôznych športových či vedomostných súťažiach. Súťažili v štyroch oddieloch, ktoré mali svoje názvy, hymnu a vlajku. Tak-

to si založili svoje remeselné cechy vinári, garbiari, zochári, hrnčiari.

Po večeri si spolu zaspievali pesničky a do večierky opäť nasledovali súťaže až do deviatej, kedy sa už museli pripravovať na nočný odpočinok.

Svoju šikovnosť, zručnosť a hotové výrobky prezentovali 25. júla 2009 na 6. ročníku kultúrno-spoločenského podujatia Dedina oživa v Drienčanoch.

V sobotu večer nechýbal táborový karneval so zábavou do nočných hodín. V nedeľu všetci absolvovali turistickú prechádzku do Vlčej jamy, a tak mali možnosť poznať kraj, v ktorom kedysi naši predkovia žili a vytvárali svojou tvrdou prácou krásne hodnoty i pre nás. O štrnastej hodine v nedeľu bola pripravená prezentácia s vyhodnotením súťaží za účasti rodičov, starých rodičov, ktorí mohli vidieť, čo ich deti dokázali.

Zmyslom tohto tábora bolo okrem zvládania a poznávania tradičných remeselných techník, poznávania kultúrnych hodnôt nášho národa i učenie sa spolupatričnosti, práci v kolektíve a získavanie mladých aktivistov ku práci s deťmi. Deti sa naučili robiť niečo, čím potešia nielen seba, ale i tých druhých, mladších, slabších. Náš letný tábor bol ako jedna veľká rodina.

Toto všetko mohli deti absolvovať vďaka podpore projektu OZ RODON Klenovec z grantového programu OZ MALOHONT Občania regiónu – región občanom, 2% kampane OZ RODON Klenovec, a vďaka podpore miestnych podnikateľov Jána Ulického, Jána Figuliho a Jána Parobeka.

Zostáva len konštatovať, že deti dokážu veľa, len treba mať na ne čas a trpezlivosť.

Stanislava a Jaroslav Zvarovci
koordinátori projektu

Zasadala revízna a kontrolná komisia SZPB

Dňa 17. júla 2009 v Klenovci zasadala Oblastná kontrolná a revízna komisia SZPB Rimavská Sobota. Zasadnutia sa zúčastnila predsedníčka ZO SZPB v Klenovci Júlia Segečová a tajomníčka Oblastného výboru SZPB Rim. Sobota Marína Velechová.

Pred rokováním členovia Ob RKK SZPB položili kyticu pri pomníku mladého 17-ročného partizána

Janka Štefánika, ktorého mladý život vyhasol aj za našu slobodu. Pomník sa nachádza neďaleko Kaličného. Potom členovia komisie rokovali na Gröni, kde sa venovali svojim pracovným povinnostiam.

Vo štvrtok pred zasadnutím komisie členovia ZO SZPB pomník Janka Štefánika očistili, okolie vykosili a hlavne urobili nový mostík, aby sa k nemu dalo prej-

sť. Touto cestou sa chcem poďakovať Jánovi Ridzoňovi za tieto práce a poskytnutie všetkého materiálu na urobenie mostíka k prechodu ku pomníku.

Ako predsedníčku ZO SZPB v Klenovci ma mrzí, že naše pamätné miesta si nevážeme a určite tí, ktorí padli za slobodu v našej obci, by si zaslúžili viacej úcty od nás žijúcich.

Spomienky mnohých bo-

lia podnes, smutný je pohľad na ranený pamätník tých, čo životom platili za našu slobodu. Mnohí sa dnes s obavou pýtame, aká bude budúcnosť našich pomníkov, ktoré by nám mali pripomínať hrôzy 2. svetovej vojny. Hoci je už 65 rokov po vojne, žijúci na toto nezabúdajú a ostatní by sme mali prejavovať úctu a vďaka ich udržiavaním.

Júlia Segečová

Chovateľom králikov

Vitamíny v krmných dávkach

Králiky majú na vitamíny podobné nároky ako iné zvieratá, spravidla ich však nachádzajú v predkladných krmivách. Dôležité sú tieto vitamíny: vitamín A ovplyvňuje rast zvierat a ich odolnosť voči chorobám. Nachádza sa v šťavnatých zelených krmivách, mrkve a obilných klíčkoch. Vitamín B má dôležitý význam pri zabezpečovaní nervových procesov, pri využívaní živín z krmív a vplyva na prírastky hmotnosti. Vyskytuje sa v mlieku a v sených múčkach. Časť vitamínov skupiny B si králik získava procesom, ktorý sa nazýva koprofágia (požívanie vlastného trusu). Je to jav, ktorý je celkom prirodzený aj napriek rôznym názorom naň. Králik si ním reguluje obsah síry v svalstve, v mozgu, v pečeni a v krvi. V črevách králikov sa tvoria dva druhy trusu. Vo dne vylučujú tvrdý trus a v noci mäkký trus, ktorý sa od tvrdého odlišuje konzistenciou a 3-4 krát väčším obsahom vitamínu B. Trus si králik sám

preberie a naplní si ním obsah žalúdka asi do jednej tretiny. Koprofágia prebieha v noci, keď sa králik cíti v bezpečí. Pri jej zastavení dochádza k nižšiemu zhodnocovaniu krmiva a k poklesu prirodzenej imunity voči chorobám. Vitamín D má vplyv na vývin kostry. Nachádza sa v kvasniciach a v rybom tuku. Vitamín E priaznivo pôsobí na bezporuchové rozmnožovanie králikov. Nachádza sa v kukuričných výliskoch, v oleji z pšeničných, kukuričných a ražných klíčkov. Pri dodržiavaní zásad správnej výživy, králiky netrpia nedostatkom niektorého vitamínu alebo minerálnej látky. Ich nedostatok sa prejaví najmä po chorobách tráviacej sústavy, po vakcinácii a liečení. Ak je potrebné, podávame králikom kombinované prípravky rozpustné vo vode, prípadne vitamíny kombinované s minerálnymi látkami rozpustné v mlieku, alebo aplikovateľné do zvlhčených zmesí. Vždy ich dávujeme podľa návodu.

Rudolf Kaštan

Z kuchyne našich starých mám

V letných mesiacoch naši starí rodičia, ako to potvrdila aj Zuzana Medvedová, s obľubou varili kyslé polievky. Jednak preto, že takmer všetko potrebné na prípravu si dopestovali doma, a tiež preto, že dobrá fazuľová, či tekvicová polievka zasýtila, osviežila i uhasila smäd. Gazdiná väčšinou uvarila polievku skoro ráno, aby bola hotová na obed a počas dňa sa mohla venovať aj iným prácam. Často bola jedným pokrmom pri ťažkej práci na poli. Obľúbenou polievkou starých Klenovčanov, ktorá spĺňala všetky spomínané kritériá, bola tekvičianka. Navyše podávaná s varenými alebo na paprike praženými zemiakmi bola nenáročným a častokrát aj celodenným jedlom.

Tekvičianka

„Na prípravu tekvičianky potrebujeme stredne veľkú tekvicu, mlieko, smotanu, bravčovú masť, hlad-

kú múku, soľ, čierne korenie, rascu, čerstvý kôpor, cibuľku a ocot.

Najprv si očistíme a na hakličkách alebo strúhadle nastrúhame tekvicu. Potom vo väčšom hrnci na bravčovej masti speníme nakrájanú cibuľku, do ktorej pridáme hladkú múku a uziarime svetlú zápražku. Do takto pripravenej zápražky dáme nasstrúhanú tekvicu. Pridáme soľ, korenie, rascu, kôpor a krátko podusíme. Keď je tekvica mäkká, zalejeme ju vodou, zatrepeme mliekom, do ktorého sme pridali asi lyžicu hladkej múky. Kto má rád, môže si tevičianku vylepšiť smotanou. Na záver dochutíme octom a necháme zovrieť.

Takto pripravenú tekvicovú polievku podávame s chlebom, alebo varenými či na cibuľke a červenej paprike praženými zemiakmi.“

Blažena Hrušková

August

Ďalšou plodinou, ktorá trochu upadla do zabudnutia sú plodové ruže alebo nazývané aj veľkoplodé ruže. Okrem toho, že sa zbierali šípky aj z divo rastúcich kríkov, boli vyšľachtené aj veľkoplodé druhy, ktoré sa pestovali v záhradkách. Plody, šípky sa používali po usušení na prípravu čaju hlavne pre vysoký obsah vitamínu C. Okrem toho sa vyrábalo zo šípok domáce víno a nezabudnuteľný šípkový lekvár. Pre praktické pestovanie je dôležité, aby okrem vysokého obsahu vitamínov v plodoch a ich vhodnej veľkosti mali aj kričky vhodný tvar, pravidelne vzpriamený obrast, vyznačujúci sa každoročnou vysokou rodivosťou, dobrou odolnosťou voči mrazu, chorobám a škodcom. Na Slovensku v Bojniciach bol vy-

Okienko záhradkára

šľachtený a rozmnožovaný druh Karpatia. Jedná sa o druh, ktorý sa bude pestovať ako záhradná plodina. Tomu zodpovedal aj smer šľachtenia. Táto odroda má veľkosť plodu šípky, asi 20 x 25 mm. Podľa skúsenosti, v našich podmienkach nemajú vysoké nároky na pestovanie. Práve naopak. Kričky plodových ruží patria medzi najmenej náročné pestovateľné plodiny. Túto vlastnosť si preniesli z divorastúcich predkov. Kričky ruží môžeme pestovať vo všetkých podhorských a horských oblastiach. Preto sa využíva aj na výsadbu v takých miestach v záhradke, kde je iné kultúrne rastliny problém pestovať. Na pôdu nie je vôbec náročná. Treba ale pripomenúť, že aj tu sa starostlivosť a hnojenie prejaví

v krajšej a kvalitnejšej úrode. Rozmnožovanie sa v minulosti robilo tak, že sa jadrá zo šípok vysievali do pôdy, ale vplyvom veľmi tvrdého oplodia obyčajne klíčili až na druhý rok. Ďalšou nevýhodou tohto systému rozmnožovania bola nevyrovnanosť plodov a veľké odlišnosti od materskej rastlinky. Obyčajne to boli tie horšie vlastnosti, ktoré si rastlina preniesla. Oveľa lepšie výsledky sa dosiahnu vegetatívnym rozmnožovaním. Zaručene budú mať vlastnosti materskej rastliny. Vyškólkované podpníky sa v čase prúdenia miazgy očkujú na spiace očko, podobne ako šľachtené druhy ruží. Dopestovanie očkovaním je pomerne pracné, a preto sa vo väčšej miere používa hlavne vo veľkovýrobe prihrňanie

materských rastlín, čím sa vytvorí korienky. Rastlinky môžeme vysádzať na jar, ale výhodnejšie je na jeseň. Takto získame silné a dobre zakorenené jedince. Po vysadení ich zostrihneme na 3 alebo 4 očka. Ďalší spôsob rozmnožovania je zakoreňovanie drevitými odrezkami. Mladé rastlinky zakorenia behom 3 až 4 týždňov. V pravokorenných výsadbách vytvárajú staršie kričky odnože, ktoré je možné použiť na výsadbu. Je to najmenej pracný spôsob rozmnožovania, a preto je najviac používaný u záhradkárov. Hoci sa takto získa z každého koreňa len niekoľko jedincov, tieto však majú dobrú koreňovú sústavu. Pri presádzaní je potrebné, tak ako u iných rastlín, upraviť koreňovú sústavu rastlinky, a to skrátením asi o jednu tretinu.

Jaroslav Jáchim st.

Obuvníci v Klenovci, častejšie nazývaní šustri, patria neodmysliteľne medzi remeselnícku elitu, bez ktorej sa žiť nedalo. Ak pomenovanie šuster môže v ironickej nadsádzke znamenať aj degradáciu, v Klenovci to tak nebolo. Naši novinári, aj tzv. zabávači, zneužívali tento termín v súvisi s bývalým prezidentom Rudolfom Schusterom vo výraze „prešustrovať“, čo však jednoznačne ukazovalo na biedu ich myslenia a vyjadrovania.

Šustrov, obuvníkov a čizmárov bolo v Klenovci vyše štyridsať. Do ich výrobného sortimentu patrili papuče, krpce, sandále, poltopánky, celé topánky a baganče, celosúkenné kapce na suchú zimu, kapce s koženou podrážkou a čizmy pre ženy, mužov a aj deti.

Šustri obuv aj opravovali lepením, prístipkami, stielkami, podbíjaním a aj náhradou ulomených častí, napríklad opätokov ženských topánok. Topánky a čizmy boli určené na dlhodobé používanie. Kvalita kože ich predurčila aj na náhradnú podrážku, t.j. „podbíjanie“, na čo poslúžila hrubšia koža nalepená a pribitá drevenými kĺncami – cvočkami, ba aj kovovými hlavičkovými cvokmi a plieškami či podkovičkami na najviac zodierané časti na špici a opätku. Šustri obuv aj farbili. Farbenie sa z pôvodného natierania štetcom zmenilo na farbenie sprejom.

Šustri sa delili na zvrškárov, topánkarov a čizmárov. Samozrejme, ale nie všetci, boli aj univerzálni obuvníci, ktorí robili všetko.

Šustri v Klenovci

Poltopánky a čizmy vynikali vzhľadom a eleganciou. Reprezentovali majiteľa, ale aj majstra a aj Klenovec. Pri objednávke a dohodnutej cene bolo treba nohy aj odmerať „šusterským metrom“, centimetrom, ktorý má zaužívané delenie. Meranie, najmä u mladých žien, sa neobišlo bez humoru. Stávalo sa, že furták majster stratil mieru a žena musela prísť meranie zopakovať.

Ako pracovný priestor poslúžil nízky stolík, „pankeľ“, na ktorom boli potrebné nástroje, ako plochý zabrusený nôž, „knajb“, šidlá,

lepidlo čiriž, dratva, kefy, úlomky okenného skla na zahladenie okrajov podrážok, cvočky, nástroje na dierkovanie a tvarovanie zvrškov. Na boku v dosahu stál šijací stroj, ktorý umožňoval robiť aj jednotlivé stehy.

V primeranej výške ku stolíku sedeli majstri na nízkych stoličkách, lebo pri práci boli treba aj kolena a kožená zástera. Topánky a čizmy vyhotovovali na termín, ale zároveň ich vyrábali aj na jarmočný predaj. Miesto veľkej reklamy v televízii sa výrobky šustrov ponúkali samé vyvesením na nos-

nej tyči jarmočného šiatra. V dávnejších časoch bolo pri kúpe aj jednanie, inak povedané konzultácia o cene.

Materiál získavali majstri od garbiarov z garbiarne Jána Zúrika v Klenovci (teraz závod EVASPORT) a z veľkogarbiarni v Liptovskom Mikuláši. Tvarovanie zvrškov podliehalo móde. Robili i podľa osvedčených šablón z tvrdšieho papiera, na stole z podložkami z tvrdého dreva vykrojovaním, a potom po zlepení presným šitím. K dobrým mravom majstrov patrilo aj to, že topánky prinesené do opravy majster odovzdával vyleštené, často čistejšie ako ich prijal!

Priemyselná výroba obuvi, najmä firma Baťa s nízkymi cenami a veľkou reklamou, podrazila individuálnu výrobu obuvi. Ďalšia pohroma prišla z Číny a Vietnamu. Ich výrobky, často dobre finované za pravé kožené, sú proti výrobkom klenovských šustrov len slabou náhradkou na jednu či dve sezóny nosenia.

Dnes by sme už ťažko vymenovali všetkých majstrov minulosti, no v pamäti ostali: Koniarovci (jeden z nich mal zvrškáreň na reprezentačnej ulici v Bratislave), Maco Koniar, bol aj krčmár, Mináč (otec spisovateľa Vladimíra Mináča), zvrškár Pavel Laudis, Doboš, murár a šuster Pavel Parobek, ktorý bol vyučený v obidvoch remeslách, Pauko a iní.

Smutné je, že v obci, ktorá mala v kvalite topánok svoje meno v širokom regióne, neostal ani jeden šuster, ktorý by dnes vedel topánky opraviť.

Koloman Zúrik

foto: Koloman Zúrik

Najkrajšia smrť je v tanci

„Pre umelca je najkrajšia smrť v tanci“, povedal moderátor Dušan Cinkota v sobotu 27. júna popoludní, keď počas tanečného vystúpenia folklórneho súboru z tureckého mesta Izmir priamo na javisku pred zrakmi divákov na Klenovskej rontouke zlyhalo srdce 62-ročnej tanečnice Güven Akin. Aj napriek okamžitej lekárskej pomoci prehrala svoj boj o život ďaleko od svojho domova v Karssiyake. Ako neskôr povedali jej priatelia, želať si takú smrť, len netuši-

la, že jej pranie sa splní tak skoro.

Ešte v sobotu boli telesné pozostatky zosnulej Güven Akin prevezené a uložené na Súdnolekárskom a patologickom pracovisku v Lučenci, potom, čo sa neutichajúcim potleskom s ňou rozlúčili vďační diváci a priatelia z tureckého folklórneho súboru. Ako povedala matrikárka Obecného úradu v Klenovci Ružena Kováčová, všetky potrebné doklady k prevozu nebohej boli vystavené hneď v pondelok 29. júna a

nasledujúci deň bola prevezená viedenskou pohrebnou službou do Viedne. Počas prevozu sa auto s jej telesnými pozostatkami zastavilo na okamih pred Obecným úradom v Klenovci, kde jej matrikárka Ružena Kováčová venovala na ďalekú cestu domov kyticu ruží. Prevoz a leteckú prepravu z Viedne do tureckej Ankary, ktorá sa uskutočnila 1. júla, zabezpečovalo Turecké veľvyslanectvo. Pohreb Güven Akin sa uskutočnil 2. júla v rodnom Izmiere.

O dva týždne, 14. júla, sa niekoľko členovia tureckého súboru, po vystúpení na folklórnom festivale v Bravčove, do Klenovca vrátili, zapálili kahanček a položili kyticu kvetov na mieste skonu svojej priateľky. Tlmočili tiež poďakovanie za ľudský prístup pracovníkom obecného úradu od detí Güven Akin. Vyjadrili zároveň pranie, aby sa mohli jej najbližší o rok na Klenovskej rontouke zúčastniť.

Blažena Hrušková

Kultúrny a literárny obzor (2)

Spomienka na veľké osobnosti je práve taká osozná, ako ich skutočná prítomnosť (Seneca)

Po 2. svetovej vojne viacerí klenovskí rodáci zasiahli svojou činnosťou do literatúry, divadla, filmu a výtvarného umenia, ako aj do oblastí vedy, školstva, kultúry a osvety, kde dosiahli pekné výsledky. Ich práca a dielo malo často význam aj v celoslovenskom rozsahu.

Literatúra a divadlo

Vladimír Mináč (1922-1996) – spisovateľ, politik a redaktor. Po skončení štúdií na Filozofickej fakulte v Bratislave zúčastnil sa Slovenského národného povstania (1944). Vážnili ho v koncentračných táboroch v Mauthausene a Dachau. Po vojne pôsobil ako redaktor v periodikách. Bol šéfredaktorom Kultúrneho života a Slovenských pohľadov. V rokoch 1974-1990 vykonával funkciu predsedu Matice slovenskej. Po celý čas svojej tvorivej činnosti zastával významné spisovateľské a politické funkcie. Patril medzi najvýznamnejších predstaviteľov slovenskej literatúry v 20. storočí. Od roku 1948 až do prevratu roku 1989 bol nepretržite v centre slovenského literárneho života.

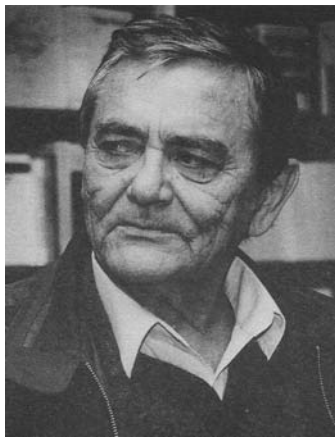
Prvý jeho román *Smrť chodí po horách* (1948) ovplyvnilo Povstanie. Na toto dielo nadviazal román *Včera a zajtra* (1949) o zmenách na dedine po vojne a novela *Modré vlny* (1951) zo života mládeže. Potom nasledovali poviedky *Na rozhraní* (1954) a novely *Tmavý kút* (1960). Z cesty po Číne napísal cestopis *V krajine, kde vychodí slnko* (1955).

Jeho najvýznamnejším dielom je trilógia *Generácia*, ktorá obsahuje romány *Dlhý čas čakania* (1958), *Živí a mŕtvi* (1959) a *Zvony zvonía na deň* (1961). V týchto dielach podal obraz dozrievania mladej generácie, ktorá prešla Slovenským národným povstaním a obdobím po vojne. Rozsiahla je aj jeho esejistická a publicistická činnosť. Zomrel v Bratislave, kde je aj pochovaný.

Ľubomír Moncoľ (1927) –

spisovateľ, publicista, redaktor a diplomat. Po štúdiách na Právnickej fakulte v Bratislave (JUDr.) sa stal redaktorom Československého rozhlasu. Bol jeden z tvorcov populárnej relácie pre mládež *Na modrej vlne*. Ďalšou jeho významnou reláciou boli rozhlasové kurzy francúzštiny, ktoré vyšli tlačou v troch zväzkoch (*S rozhlasom po francúzsky*, *Obzor*, Bratislava 1963-1965). Z cesty po Vietname, kde bol vojnovým korešpondentom, napísal cestopis *Ľudia proti skaze* (1973).

Od roku 1968 pracoval v diplomatických službách. V Paríži vykonával funkciu kultúrneho a tlačového atašé. Nadviazal styk s francúzskymi partizánmi, ktorí bojo-

Vladimír Mináč

vali v Slovenskom národnom povstaní. Napísal a zostavil o nich knihu *Francúzi v SNP*, ktorú vydalo Múzeum SNP v Banskej Bystrici roku 2003. „Objavil“ Karola Pajera, klenovského rodáka, ktorý padol roku 1944 v boji s nacistami. Publikoval o ňom niekoľko článkov a pripravil výstavu. Ľ. Moncoľ bol pri zrode partnerstva Klenovca s mestom Villeneuve-sur-Yonne vo Francúzsku. Žije a pracuje striedavo v Bratislave, Prahe a Klenovci.

Mária Bancíková (1913-1962) – herečka, prekladateľka a pedagogička. Dcéra vedúceho notára. Hrávala v ochotníckom divadle v Klenovci. Študovala na Gymnázium v Martine a na Hudoobnej a dramatickej akadémii v Bratislave. Patrila k zakladateľskej generácii Slovenského národného divadla. V jeho činohre rozvíjala tradi-

ciu psychologicko-realistického divadla (1936-1946).

Po vojne bola členkou Novej scény, kde v krátkom čase (1946-1951) vytvorila galériu portrétov veľkých dramatických hrdiniek svetovej dramatiky. S veľkým úspechom dala umeleckú podobu postavám v pôvodných hrách a v súčasných dramatických dielach. Hrala vo viacerých slovenských filmoch. Pôsobila na konzervatóriu ako pedagogička (1941-1951). Venovala sa prekladaniu divadelných hier z ruštiny, maďarčiny a češtiny. Do klenovského nárečia preložila hru *Vojnarka* (1951). Bola verejne činná. Zomrela 49-ročná. Je pochovaná v Bratislave.

Elena Rampáková, rodená Piaterová (1920) – herečka. Záujem o divadlo u nej vzbudili jej staršie sestry a učiteľia Eduard Helvigh a Ján Moncoľ. Už ako 14-ročná hrávala divadlo v ochotníckom súbore. Na divadelných pretekoch v Rimavskej Sobotě (1936) ju pre divadlo objavil E. Rusko. Angažovali ju do Východoslovenského divadla v Košiciach. Po štúdiu herectva na Hudoobnej a dramatickej akadémii v Bratislave (1938-1943) pôsobila v Slovenskom národnom divadle. Svoj talent uplatnila najmä v hrách svetového repertoáru. Od šesťdesiatych rokov 20. storočia stvárňovala irečité postavy ľudového typu. Hrala vo filmoch a televíznych inscenáciách. Žije v Bratislave.

Film, televízia a výtvarné umenie

Ján Mináč (1926-1965) – filmový dramaturg a scenárista. Študoval na Gymnázium v Rimavskej Sobotě a Tisovci. Právnické štúdium absolvoval na Univerzite J. A. Komenského v Bratislave (JUDr.). Roku 1944 sa zúčastnil Slovenského národného povstania ako partizán. Počas štúdií pracoval v Československom rozhlase ako literárny redaktor, písal fejtóny a rozhlasové poviedky. Od roku 1951 bol pracovníkom Československého filmu v Bratislave ako lektor, od roku 1958 ako vedúci dramaturg 1. tvorivej skupiny Štúdiá hraného filmu. Scenáristicky debutoval

roku 1955 úpravou románu *Drevená dedina* pre film. Brat Vladimíra Mináča. Mal predpoklady pre úspešnú umeleckú kariéru, ktorú prerušila neočakávaná smrť. Zomrel 39-ročný. Pochovaný je v Bratislave.

Pavel Vančík (1934) – televízny a filmový dramaturg a scenárista. Už v mladosti prejavil záujem o divadlo. Roku 1956 napísal divadelnú hru pre deti *Vykúpené šťastie*, ktorú hrali v Klenovci. Študoval na Divadelnej fakulte Vysokej školy múzických umení. Po jej absolvovaní (1962) pracoval v Československej televízii v Bratislave. Je autorom televíznych dramatičiek: *Sám vojak v poli* (1964) a *Otcova slnečnica* (1973) a viac ako desiatich filmov: *Dana* (1961), *Stratený list* (1962), *Priehrdtie vzdychov* (1973), *Posledná šanca* (1971), *Deň sa začína pred svitom* (1972), *Počujem slnko* (1975), *Regulačný stupeň č. 6* (1977), *Deň z Tehlovej ulice* (1978), *Karate* (1979) a iné.

Michal Jakabčic (1930-2001) – akademický maliar, grafik a výtvarník. Po absolvovaní Gymnázia v Tisovci a Rimavskej Sobotě študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v triede profesora Jána Mudrocha, ktorý ovplyvnil jeho tvorbu. M. Jakabčic sa zaradil medzi ojedinelé zjavy slovenského výtvarného umenia 20. storočia, a preto po celý čas svojej tvorivej činnosti ostal sám sebou. Medzi jeho kľúčové diela patria obrazy: *Poludnie* (1967), *Obraz* (1973), *Hospodine, oteľ sa* (1970), *Čierne kura krača* (1975), *Sen Kataríny Láskovej* (1983), *Dnešné dámy z Fontainebleau* (1985) a iné. Aj obrazy z posledného obdobia vytvoril s vysokou maliarskou kultúrou. Posunul vývoj výtvarného umenia dopredu a sebavedome vstúpil do celoeurópskeho kontextu. Zomrel náhle vo veku 71 rokov v Bratislave, kde je aj pochovaný.

Pokračovanie v budúcom čísle

Július Molitoris

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Memoriál Pavla Slatinského

V nedeľu 25. júla sa za účasti štyroch družstiev uskutočnil jubilejný 15. ročník futbalového Memoriálu Pavla Slatinského. Slniečne počasie s osviežujúcim vánkom, záujem športových priaznivcov, pre ktorých usporiadatelia pripravili chutné občerstvenie a tombolu, a tiež športová kvalita zúčastnených družstiev prispeli k vytvoreniu dôstojného rámca podujatia, ktorým si pripomínáme tragické úmrtie nadšeného klenovského športovca a organizátora Pavla „Židra“ Slatinského a ktoré súčasne poskytuje účastníkom turnaja vhodnú príležitosť na otestovanie svojej výkonnosti pred blížiacim sa štartom nového ročníka futbalových súťaží.

Súpisky mužstiev aj počet hráčov, ktorí sa v jednotlivých stretnutiach vystriedali na ihrisku, potvrdili, že zúčastnené tímy možnosť na overenie výkonnosti svojich kádrov dôkladne využili.

Organizátorom sa podarilo aj v tomto ročníku zabezpečiť účasť kvalitných tí-

mov. Pozvanie prijali víťaz predchádzajúceho ročníka a minuloročný účastník IV. ligy FK Jesenské, finalista predchádzajúceho ročníka a účastník IV. ligy CSM Tisovec a účastník V. ligy skupiny „C“ Partizán Čierny Balog. Pozvané tímy doplnili futbalisti domáceho Družstevníka

Klenovec, ktorí budú v nadchádzajúcej sezóne súťažiť v I. triede oblastného majstrovstva.

Naši futbalisti nastúpili na turnaj v nasledujúcom zložení: I. Hruška, Benco – Vývlek, Vince, V. Parobek, Valent, Mináč, Mir. Kubinec, Oláh, Fiľo, Múka, Medveď, M. Hruška, Jáchim, Trnavský, L. Brndiar, Bútor.

Turnaj sa hral osvedčeným hracím systémom. Po dopoludňajších bojoch o postup

značne lepší a potvrdil to aj počtom strelených gólov.

Zápas o 3. miesto:

Čierny Balog – Klenovec 2:1 (0:1)

V zaujímavom stretnutí s dostatočným množstvom šancí na oboch stranách boli domáci favorizovaným hosťom vyrovnaným súperom. V našom mužstve sa v prvom polčase niekoľkými efektívnymi zákrokmi v bráne blysol Benco, ktorý ale

Náš rozhovor

Ako je športovej verejnosti známe, družstvo dospelých po neúspešnom účinkovaní v uplynulom ročníku V. ligy obsadilo v konečnej tabuľke predposledné 13. miesto, čo znamenalo rozlúčku s ligovou príslušnosťou. Počas 15. ročníka Memoriálu Pavla Slatinského sme využili príležitosť a o príčinách neúspechu i o zámeroch v nadchádzajúcom ročníku sme sa pohovárali s trénerom futbalistov Jaroslavom Bencom.

KN: Čo považujete za hlavnú príčinu neúspešného účinkovania nášho mužstva v predchádzajúcom ročníku V. ligy?

J. B.: V. liga je súťaž, kde sa už nedá vyžiť z podstaty, ale dobré výsledky sú podmienené pravidelným kvalitným tréningom zameraným na fyzickú prípravu, individuálnu techniku, taktiku a nácvik herných činností. Aby tréning splnil svoj účel, musí sa ho zúčastniť aspoň 7 – 8 hráčov, čo bolo v našom prípade výnimkou. Pritom príčiny nedostatočnej účasti na tréningoch boli najmä subjektívne.

KN: Ako chcete túto situáciu riešiť?

J. B.: Po skončení súťažného ročníka 2008/2009 sme mali s hráčmi pohovor. Vysvetlil som im, že ak sa nezmení ich prístup k tréningu, nemá pre mňa význam ďalej pokračovať. Bolo by to iba plytvanie časom. Hráči prislúbili nápravu, takže uvidíme.

KN: Očakávate nejaké zmeny v hráčskom kádri?

J. B.: Na strane pasív je to odchod Milana Boháčika a Beňuša, ktorým sa skončilo u nás hostovanie. V úvode sezóny nám bude kvôli zdravotným problémom chýbať aj Ondrej Barto. Na druhej strane by posilami mohli byť Matej Trnavský a Lukáš Brndiar. V jeho prípade to ale bude závisieť aj od študijných povinností.

KN: Čo všetko ste stihli v príprave na novú sezónu?

J. B.: Času na prípravu bolo málo, pretože už 8. augusta štartuje nový ročník I. triedy oblastného majstrovstva. Takže najvýznamnejšou previerkou výkonnosti bol pre nás práve dnešný memoriál. V dvoch zápasoch sa vystriedali všetci hráči, ktorí sú zdravotne v poriadku, a príležitosť vyskúšať si kategóriu dospelých dostali aj niekoľkí hráči z dorastu.

KN: Stanovili ste si do nového ročníka aj nejaké konkrétne výkonnostné ciele?

J. B.: I. trieda oblastného majstrovstva, v ktorej štartujú mužstvá z okresov Revúca a Rimavská Sobota, by mala byť kvalitnou a vyrovnanou súťažou. Našimi súpermi budú napríklad Lubeňik, ktorý spolu s nami zostúpil z V. ligy, mužstvá z Tornale, Jelšavy, Muráňa, Bátky a ďalší. Pred súťažou je silu týchto mužstiev vzhľadom na možný pohyb hráčov ťažko odhadnúť. Preto očakávame náročné boje a našim cieľom je uspieť v nich čo najlepšie.

Ani teraz si lopta cestu do siete nenašla (Klenovec - Č. Balog 1:2)

do finále sa popoludní hrali zápasy o konečné umiestnenie.

Boje o postup do finále:

Klenovec – Jesenské 1:4 (0:0)

Víťazovi minulého ročníka sme dokázali vzdorovať a udržať si čisté konto iba v prvom polčase. Po prestávke sa prejavila vyššia kvalita súpera, ktorý zaslúžene zvíťazil. V našom mužstve boli oživením v útoku mladí Lukáš Brndiar a Matej Trnavský, ktorý ukázal chladnokrvnosť a rozvahy pri strelení nášho jediného gólu.

Tisovec – Čierny Balog 5:1

Aj v ďalšom zápase sa presadil papierový favorit. Finalista predchádzajúceho ročníka a účastník IV. ligy bol v stretnutí proti behavému ale fyzickými dispozíciami subtitlnejšiemu tímu V. ligy jed-

musel ešte v prvom polčase pre zranenie odstúpiť. Autorom čestného gólu nášho mužstva bol Fiľo.

Zápas o 1. miesto:

Tisovec – Jesenské 6:1 (3:0)

Repríza minuloročného finále ponúkla úplne iný obraz ako pred rokom, kedy po vyrovnanom priebehu zvíťazilo Jesenské najtesnejším rozdielom 1:0. Hráči Tisovca prevýšili súpera v individuálnej technike, v dôraze v osobných súbojoch, v rýchlom prechode do útoku aj v efektívnosti zakončovania. Mužstvu Jesenského sa podarilo dosiahnuť čestný gól za stavu 6:0, keď už bolo o výsledku stretnutia rozhodnuté. Putovná trofej pre víťaza tak zaslúžene najmäne na jeden rok zmení svojho držiteľa.

prípravil Michal Kňazek

Výsledky ZŠ V. Mináča v školskom roku 2008/2009

Výsledky práce v školskom roku 2008/2009 boli podrobené analýze na vyhodnocovacej pedagogickej rade, ktorá sa konala 30. 6. 2009. Okrem prospechu, dochádzky a správania žiakov bola prehodnotená činnosť pomocných pedagogických orgánov, dosiahnuté výsledky žiakov v súťažiach, aktivity v oblasti projektov, materiálno-technické vybavenie školy a finančné zabezpečenie školy.

V prospechu dosiahli žiaci v tomto školskom roku priemernú známku 2,66. Na prvom stupni (1. – 4. ročník) zo 125 žiakov prospelo s vyznamenaním 38 žiakov, prospelo veľmi dobre 6 žiakov, prospelo 74 žiakov a 7 žiakov neprospelo. Priemerná známka na 1. stupni je 2,4. Žiaci I. ročníka sú hodnotení prospeli/neprospeli. Žiaci tohto stupňa spolu vymeškali 8622 hodín, čo je 69 hodín na jedného žiaka, z toho bolo 7996 ospravedlnených a 626 neospravedlnených.

Na druhom stupni (5. – 9. ročník) zo 103 žiakov 11 prospelo s vyznamenaním, 15 prospelo veľmi dobre, 59 prospelo a 18 žiaci neprospeli. Priemerná známka na 2. stupni je 2,93. 98 žiakov druhého stupňa spolu vymeškalo 10082 hodín, čo je 98 hodín na jedného žiaka, z toho bolo 8540 hodín ospravedlnených a 626 neospravedlnených.

V deviatich prípadoch bol Obecným úradom v Klenovci riešený priestupok rodičov žiakov, ktorí neospravedlne vynechali viac ako 60 hodín, čím podľa Zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. § 37 ohrozili výchovu a vzdelávanie a zanedbali starostlivosť o povinnú školskú dochádzku svojho dieťaťa.

V hodnotení správania bola znížená známka druhého stupňa udelená 24 žiakom za porušovanie pravidiel školského poriadku, záškoláctvo (vymeškaných viac ako 20 neospravedlnených hodín),

agresivitu, vulgárne vyjadrovanie a úmyselné poškodzovanie vnútorného zariadenia školy. Znížená známka tretieho stupňa bola udelená 10 žiakom za závažné porušovanie pravidiel správania a školského poriadku, dopúšťanie sa ďalších previnení: záškoláctvo (vymeškaných viac ako 50 neospravedlnených hodín), fajčenie v objekte školy, verbálne napádanie vyučujúcich.

Znížená známka štvrtého stupňa bola udelená 5 žiakom za sústavné porušovanie pravidiel správania a školského poriadku, zámerne narušenie korektných vzťahov medzi spolužiakmi a závažné previnenia ohrozu-

júce žiakov a zamestnancov školy.

Riaditeľ školy udelil v tomto školskom roku pochvalu Lucii Euptákovéj (1.B) za výborný prospech a vzornú dochádzku počas školského roku, Natálii Hruškovej (2.A) za výborný prospech a 100 % úspešnosť v riešení matematického KLOKANA, Kamilovi Dovalovi (5.A) za výborný prospech v školskom roku, Pavlovi Kochanovi (6.A) za výborný prospech v školskom roku, Elisabeth Moncoľovej (9.A) za výborný prospech v školskom roku.

V školskom roku 2008/2009 na škole pracovalo 22 záujmových krúžkov, do ktorých bolo zapoje-

ných 226 žiakov našej školy a iných škôl.

Vovedomostných súťažiach sa žiaci Natália Hrušková (2.A), Natália Hroncová (3.A) a Ján Ostrica (3.A) stali úspešnými riešiteľmi matematického Klokana. Úspešnou riešiteľkou okresného kola matematickej olympiády sa stala Vladimíra Zvarová (7.A) a Denis Šimonič (4.B), Nikoleta Paľová (4.B), Lukáš Ulický (4.B), Paula Vrbinská (4.B), Marek Trnavský (4.B), Dárius Bálint (4.B) boli úspešnými riešiteľmi okresného kola Pytagoriády.

V literárnej súťaži Hrebendova kapsa Alexandra Parobeková (4.A), Barbora Bencová (9.A) získali 2.miesto,

strannosti 1. miesto v celoslovenskom kole a stala sa majsterkou Slovenska, Dárius Bálint (4.B) získal 3. miesto v zmiešanej štvorhre najmladších žiakov na Majstrovstvách Slovenska v bedmintone a Michaela Čajková (7.A) sa stala majsterkou Slovenska v bedmintone v dvojhre a v štvorhre mladších žiakov.

V ostatných súťažiach Kristína Figuliová (1.A) získala 3. miesto vo výtvarnej súťaži Fašiangy na Gemeri, Ján Ostrica a Matej Láska (3.A) obsadili 3. miesto v okresnom kole súťaže Legomajster.

Hliadka mladých zdravotníkov (mladší žiaci) v zložení: Kamil Dovala, Patrícia Chudicová, Nikoleta Paľová, Sarah Bálintová, Korina Slatinská, Frederika Bálintová obsadila 1. miesto regionálnom kole. Hliadka mladých zdravotníkov (starší žiaci) v zložení Zuzana Jakabšicová, Miroslav Randlísek, Jana Kasáčová, Mária Balciarová, Tatiana Schnürerová obsadila 3. miesto v regionálnom kole.

Detský folklórny súbor Mladost v zložení Zuzana Jakabšicová, Annamária Dovalová, Janka Jakabšicová, Denisa Parobeková, Katarína Bencová, Mária Balciarová, Veronika Valentová, Michaela Kožiaková získal 2. miesto v prehliadke tanečných súborov.

Do 10. ročníka Literárnej súťaže Vladimíra Mináča v poézii a próze sa zapojilo 68 žiakov zo škôl nášho regiónu. Zo ZŠ Vladimíra Mináča súťažilo 25 žiakov. Odborná porota 23 prác vybrala na ocenenie, z toho 6 prác žiakov našej školy.

Za dosiahnuté výsledky v školskom roku 2008/2009 vo výchovno-vyučovacom procese a mimovyučovacej činnosti ďakujeme všetkým pedagógom ako i žiakom, ktorí sa na tom podieľali.

Ján Roman
riaditeľ školy

Klenovské

noviny

Vydáva Obec Klenovec. Adresa redakcie: Obecný úrad, Klenovské noviny, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec. Telefón: 0911/886707, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Šéfredaktorka Mgr. Blažena Hrušková, redakčná rada Ing. Michal Kňažek, Július Molitoris, grafická úprava Ing. Michal Kňažek. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08, Tlač: REALITY-PRINT, Námestie M. Tompu 4, Rimavská Sobota